

[Socialministeren.]

Jeg vil imidlertid advare mod en for nærsynet sammenligning mellem de tal, der fremkommer ved det nye system her, og de tal, som de afsluttede regnskaber efter den gamle ordning viser. Tidligere stod tallene i forhold til kontingenterne, nu står de så at sige i forhold til samfundskonjunkturerne. Hvis der er ringe arbejdsløshed, får staten i hvert fald færre udgifter. Hvis arbejdsløsheden er stor, stiger også statens udgifter. Det er en retfærdig ordning, så sandt som arbejdsløsheden ikke skyldes de arbejdsløse selv, men faktorer, der rækker langt ind i den internationale økonomi.

Det ærede medlem hr. Poul Sørensen stillede mig visse spørgsmål, som har relation til det materiale, jeg lod udlevere i går; det er de beregningslister, som danner grundlag for det resultat, der er indgået i forslaget. Det er jo ikke helt let i farten at grave til bunds i de detaljspørgsmål, der kan stilles i relation til så lange beregningslister, men et par ord kunne jeg da nok have lyst til at sige. Det ærede medlem omtalte de kasser, der står anført i underbilaget til bilag 3 som havende under 3,5 pct. i gennemsnitskontingent i forhold til fagenes årlige gennemsnitsfortjeneste, og nævnte særlig de sidste 4 kassers forhold: stenindustriarbejdernes, søfyrbødernes, tjenernes og tobaksarbejdernes. Jeg har set efter, hvorledes det forholder sig med hensyn til tilskuddet pr. medlem. Disse sidst anførte fag, tjenerne og tobaksarbejderne, får ikke deres tilskud pr. medlem reduceret efter bestemmelsen i § 13, stk. 3 b.

I det hele taget gælder det, som også det ærede medlem hr. Hans Rasmussen var inde på, at en sammenligning mellem disse to vidt forskellige systemer faktisk ikke er mulig, fordi forskellige faktorer indgår i tallene på hver side, som jeg allerede har sagt, f. eks. kassernes kontingentpolitik. Fastholden af lavt kontingent på grund af stor formue kan have holdt det ordinære statstilskud nede. Det er tænkeligt, at det drejer sig om noget sådant med hensyn til metalarbejdernes forhold.

Alle kasser får efter forslaget — det er det næste, der kan siges — 75 pct. af de sociale udgifter, men det drejer sig inden for de enkelte kasser både om forsørgere og ikke-forsørgere, og man kan ikke uden

videre sammenligne udgifterne til antallet af forsørgere med ledighedsprocenten. Man kan ikke af ledighedsprocenten uden videre se, hvad der går til forsørgere. Der er her et element, som ikke uden videre kan indgå i en sammenligning mellem de to talrækker. Sammenlægnings af hovedforsikring og fortsættelseskasse kan betyde en større forbedring for den kasse, der har haft en forholdsvis lille udgift i fortsættelseskassen, til hvilken det gældende tilskud er gunstigere end til hovedforsikringen, når der er tale om en kasse, der ikke efter de gældende regler får tilskud som vanskeligt stillet kasse.

Beløbet, som er opført for 1956-1957, er en engangsstørrelse svarende til en situation, der næppe gentages. Næste år kan tallet være et andet. Spørgsmålet er, om omlægningen fra kontingentet til udgifterne, eller i alt fald i højere grad til udgifterne, er rigtig, og derom burde der ikke blandt kyndige herske tvivl.

Der er taget hensyn til det radikale venstres repræsentants opfattelse, idet beløbet for beregningsåret, det mest omtalte, er nedbragt fra 14 mill. kr. til 10,9 mill. kr., altså med 3,1 mill. kr., idet nedsættelsen er sat i relation til de nævnte faggruppers gennemsnitsindtægt.

Når man ikke desto mindre fremfører den tanke, at det kan blive en bekostelig historie for staten, er der dog grund til heroverfor at fremhæve, at en gunstig situation i kraft af en heldig beskæftigelsespolitik kan medføre, at staten også kommer til at spare i forhold til de hidtidige udgifter, således som det fremgår for beregningsåret 1954-55.

Det ærede medlem hr. Poul Sørensen ville foretrække at samle kasserne i én stor kasse eller et fåtal af store kasser, 8-10, helst forbundet med en udligningsfond. Jeg tør ikke — så lidt som det ærede medlem hr. Hans Rasmussen — benægte, at udviklingen kan gå i den retning. Det er vel endog højst sandsynligt, men jeg tror, at vi fra statens side bør handle med varsomhed på dette område. Vi skal ikke med magt søge at fremtvinge en ensretning og således ignorere, hvad med langt større værdi kan fremgå af en organisk demokratisk udvikling. Det er som sagt ikke utænkeligt, at fagforeningerne vil bevæge sig i retning af